

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ,
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ
Кафедра інноваційних та інформаційних технологій в освіті

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
доц. Лазаренко Н. І.
2017 року.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки доктора філософії
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 015 Професійна освіта
(ПП.03)

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні навчально-методичної
комісії навчального-наукового
інституту педагогіки, психології,
підготовки фахівців вищої
кваліфікації
Протокол № 1 від «01» 092017 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні Вченої ради
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
Протокол № 1 від «13» 092017 р.

Вінниця – 2017 рік

УДК 004 (073)
ББК 32.97р3
К – 55

Розробники: **Кадемія М. Ю.**, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Кобися В. М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Рецензенти:

Гуревич Р. С. – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського;

Петрук В. А. – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький національний технічний університет.

К55 Сучасні тенденції розвитку теорії і методики професійної освіти: програма вибіркової навчальної дисципліни / М.Ю.Кадемія, В.М.Кобися. – Вінниця : Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – 2017 – 9 с.

Програма обов'язкової навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки докторів філософії галузі знань 01 Освіта, спеціальність 015 Професійна освіта. В програмі передбачено ознайомлення аспірантів із основними напрямками розвитку теорії і методики професійної освіти.

Навчальна програма розглянута на засіданні кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті.

Протокол від "31" серпня 2017 року № 1
Завідувач кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті
"31" серпня 2017 року Кадемія проф. Кадемія М. Ю.

Схвалено навчально-методичною комісією Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації.

Протокол від "1" вересня 17 2017 року № 1
"01" вересня 2017 року Гордійчук доц. Гордійчук Г. Б.

Вступ

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Сучасні тенденції розвитку теорії і методики професійної освіти» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки докторів філософії галузі знань 01 Освіта спеціальності 015 Професійна освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні питання розвитку теорії і методики професійної освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: «Педагогіка вищої школи», «Креативні технології професійного навчання», «Методика використання комп'ютерних технологій в навчальному процесі», «Методика викладання комп'ютерних технологій у вищій школі», «Комп'ютерні технології управління проектами».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічні основи формування творчої особистості.

Змістовий модуль 2. Методичні особливості розв'язання творчих завдань з використанням комп'ютерних технологій.

1. Мета і завдання вивчення навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Сучасні тенденції розвитку теорії і методики професійної освіти» є формування у слухачів теоретичних знань і професійних компетенцій, що забезпечують розв'язання комплексних завдань із впровадження сучасних тенденцій розвитку теорії і методики професійної освіти.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Сучасні тенденції розвитку теорії і методики професійної освіти» є оволодіння знаннями про сучасні тенденції у розвитку, удосконаленні та модернізації теорії і методики професійної освіти.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- структуру творчої особистості;
- психолого-педагогічні методи діагностики творчих можливостей;
- методи розв'язання творчих задач;
- методи організації творчої діяльності у навчально-виховному процесі.

Уміти:

- планувати, організовувати та мотивувати індивідуальну та колективну творчу діяльність студентів;
- добирати форми та методи співробітництва викладачів і студентів;
- проводити самоаналіз сформованості креативності та визначати рівень власних творчих умінь в організації навчально-виховного процесу;
- використовувати на практиці методи активізації творчої діяльності.

Дисципліна спрямована на формування професійно-педагогічної компетентності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічні основи формування творчої особистості.

Тема 1. Психологічні особливості формування творчої особистості.

Творча особистість, структура творчої особистості. Творчі можливості особистості: структура та проблеми розвитку, методи оцінювання рівня сформованості творчої особистості учня. Формування активної творчої особистості, здатної динамічно адаптуватися до змінних умов навколишнього середовища.

Тема 2. Педагогічні методи розвитку творчої особистості.

Методи розв'язання творчих задач: методи «мозкової атаки» (прямої, подвійної, масової, зворотної), метод контрольних евристичних понять, метод «букета проблем», метод інверсії, метод емпатії, метод синектики, асоціативний метод, евристичні методи розв'язання технічних задач.

Тема 3. Методики розв'язання творчих задач.

Методика розв'язання творчих технічних задач Г. С. Альтшуллера (АРВЗ). Методика розв'язання творчих технічних задач В. О. Моляко (КАРУС). Планування і організація колективної творчої діяльності.

Змістовий модуль 2. Методичні особливості розв'язання творчих завдань з використанням комп'ютерних технологій.

Тема 4. Впровадження елементів e-learning для формування творчої особистості.

Технології електронного навчання

Тема 5. Використання проектного навчання для формування творчої особистості.

Технології проектного навчання. Структура і реалізація навчальних проектів. Особливості організації навчальних проектів. Переваги і недоліки проектного навчання. Здійснення проектного навчання з використанням комп'ютерних технологій.

Тема 5. Реалізація елементів STEM-освіти в умовах сучасного навчального процесу.

Системи STREAM-, STEAM-, STEM-освіти. Реалізація STEM-освіти у розвинених країнах світу. STREAM-освіта в Україні: проблеми та перспективи. Впровадження елементів STEM-освіти у навчальний процес вищої школи.

3. Рекомендована література

Основна

1. Лазарєв, М. І. Теоретичні та методичні засади креативного навчання студентів технічних дисциплін [Текст] : монографія / М. І. Лазарєв, Н. П. Рубан, Т. А. Лазарєва ; Укр. інж.-пед. акад. – Х. ; Горлівка : Ліхтар, 2009. – 111 с.

2. Штефан Л.В. Інноваційні технології в освіті: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів інженерно-педагогічних спеціальностей. – Харків: УПА, 2011. – 176 с.

3. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, М. М. Козяр ; за ред. член-кор. НАПН України Гуревича Р. С. – Львів : ЛДУ БЖД, – 2012. – 380 с.

4. Шулікін Д. STEM-освіта: готувати до інновацій [Електронний ресурс] / Дмитро Шулікін // «Освіта України». Офіційне видання Міністерства освіти і науки України. – 2015 рік. – №26. – С. 8-9.

5. Концепція профільного навчання в старшій школі: наказ Міністерства освіти і науки України від 11.09.2009 р. № 854. / Міністерство освіти і науки України // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – К. : Педагогічна преса, 2009. — № 28—29. — 64 с.

6. Кириленко С. Поліфункціональний урок у системі STEM-освіти: теоретико- методологічні та методичні сегменти / Світлана Кириленко, Ольга Кіян // Рідна школа. – 2016. – № 4. – С. 50 – 54.

Додаткова

1. Коваленко О. STEM-освіта: досвід упровадження в країнах ЄС та США / Оксана Коваленко, Олена Сапрунова // Рідна Школа. – 2016. – № 4. – С. 46 – 49.
2. Стоєцька О. Навчання має бути цікавим! або FIRST LEGO League як освітній ресурс XXI століття / Оксана Стоєцька, Максим Савченко, Тетяна Станішевська//Заступник директора школи. -2015.-№12.-С.31-37.
3. Фролов А.В. Роль STEM-образования в «новой экономике» США [текст] / А.В.Фролов // Вопросы новой экономики. - №2 (14). – 2010.
4. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних педагогічних закладів освіти / М.М. Фіцула – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – С.108-110.
5. Енциклопедія освіти /Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров; Под ред. Е. С. Полат . – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 272 с.
7. Хуторской А. В. Современная дидактика. Учебное пособие. 2-е издание, переработанное / А. В. Хуторской. – М.: Высшая школа, 2007. – 639 с.
8. Журавель Т.О. Інтегроване навчання – основний складник STEM-освіти / Т.О. Журавель, Н.О. Соколова // Освіта та розвиток обдарованої особистості. - № 12 (55) /12/2016. – с. 32

Інформаційні ресурси

1. К обществам знания. Всемирный доклад ЮНЕСКО. – Париж : Изд-во ЮНЕСКО, 2005. – 231 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001418/141843r.pdf>

2. Морзе Н. В. STEM: проблеми і перспективи: презентація. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/ippo-kubg/stem-65590054>.

3. Дзюба С. Робототехніка як складова частина STEM-освіти: презентація. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/ippo-kubg/stem-65590176>.

4. Бекер Сюзанна Методика CLIL – перевага у викладанні: презентація. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/ippo-kubg/clil-65590221>.

5. Що таке STEM-освіта. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uvirit.blogspot.ru/2015/10/stem-steam-stream.html>.

6. STEAM-освіта: інноваційна науково-технічна система навчання: відео. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=NL1p8aAKhDw>.

7. STEAM-освіта. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iteach.com.ua/news/mass-media/?pid=2621>.

8. STEM School [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.stemschool.com>.

9. National math + science initiative [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nms.org>.

10. STEM-освіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imzo.gov.ua/stem-osvita>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

- перевірка виконання і захист лабораторних робіт;
- тестування, поточні контрольні роботи;
- оцінювання виконання індивідуальної роботи слухачів.